

**WOJEWODA
ŚWIĘTOKRZYSKI**

Kielce, dnia 19-06-2024

Znak:IR.III.431.6.2024

**Pan
Marcin Piwnik
Starosta Powiatu Sandomierskiego**

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 roku *o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (tekst jednolity Dz.U. z 2023 r., poz. 190) oraz art. 6 ust. 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku *o kontroli w administracji rządowej* (tekst jednolity Dz.U. z 2020 r., poz. 224), zespół kontrolujący w składzie:

- Małgorzata Minta – na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 344/2024 z dnia 29.04.2024 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Infrastruktury i Rozwoju, pełniącą funkcję kierownika zespołu kontrolerów,
- Anna Adamek – na podstawie pisemnego upoważnienia do przeprowadzenia kontroli nr 343/2023 z dnia 29.04.2024 r. wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Dyrektora Wydziału Infrastruktury i Rozwoju,

przeprowadził w dniu 8 maja 2024 roku, w podległej Panu jednostce, tj. Starostwie Powiatowym w Sandomierzu, ul. Adama Mickiewicza 34, 27 – 600 Sandomierz, kontrolę problemową obejmującą wykorzystanie dotacji celowej przyznanej w 2023 roku na finansowanie z budżetu państwa kosztów całkowitego lub częściowego zalesienia gruntów przez właścicieli lub użytkowników wieczystych lub zagospodarowanie i ochronę drzewostanów uszkodzonych w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych oraz w przypadku pożarów lub innych klęsk żywiołowych zagrażających trwałości lasów, w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy, w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa.

Zakres czynności kontrolnych:

Realizując cel w toku postępowania kontrolnego przewiduje się analizę zagadnień dotyczących:

1. Sprawdzenie czy środki wykorzystano w całości (ewentualnie, czy zwrócono dotację w obowiązującym terminie) i czy wykorzystano je zgodnie z celowym przeznaczeniem.
2. Ustalenia przyczyn, zakresu stwierdzonych nieprawidłowości oraz wnioski i zalecenia w sprawie ich usunięcia.

Okres objęty kontrolą:

Kontrola obejmuje rok 2023.

Ocena wykonania zadań w kontrolowanym zakresie:

Zespół kontrolujący **ocenia pozytywnie z uchybieniami** sposób wydatkowania przez kontrolowaną jednostkę środków przyznanych w 2023 roku.

Na podstawie Decyzji Wojewody Świętokrzyskiego Nr FN.I.3111.1.2023 z dnia 27 lutego 2023 roku ustalającej budżet na 2023 rok oraz Nr FN.I.3111.555.2023 Wojewody Świętokrzyskiego z dnia 11 sierpnia 2023 roku w sprawie zmian w podziale dotacji w budżecie Wojewody Świętokrzyskiego na 2023 rok, została podpisana umowa Nr IR.III.3121.36.2023 z dnia 29 maja 2023 roku oraz aneks nr 1 z dnia 23 sierpnia 2023 roku pomiędzy Wojewodą Świętokrzyskim, a Powiatem Sandomierskim, na finansowanie z budżetu państwa kosztów całkowitego lub częściowego zalesienia gruntów przez właścicieli lub użytkowników wieczystych oraz zagospodarowanie i ochronę drzewostanów uszkodzonych w wyniku oddziaływania gazów i pyłów przemysłowych oraz w przypadku pożarów lub innych klęsk żywiołowych zagrażających trwałości lasów, w przypadku braku możliwości ustalenia sprawcy, w lasach niestanowiących własności Skarbu Państwa, zgodnie z art. 12 i 14 ustawy z dnia 28 września 1991 roku *o lasach* (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 530).

Przeprowadzone czynności kontrolne wykazały, że w ramach realizacji przedmiotowego zadania w 2023 roku do Starostwa Powiatowego w Sandomierzu wpłynęło sześć wniosków w sprawie przyznania z budżetu państwa środków na pokrycie kosztów zagospodarowania i ochrony związanych z odnowieniem lub przebudową drzewostanu, w związku z brakiem możliwości ustalenia sprawcy szkody, powstałej w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej. Szkody zgłoszone we wnioskach wystąpiły na terenie Gminy Łoniów oraz Gminy Klimontów, dla których powierzchnia odnowienia wynosiła ogółem 1,08 ha.

Zgodnie z ustawą z dnia 16 listopada 2006 roku o *opłacie skarbowej* (tekst jednolity Dz. U. z 2023 r., poz. 2111.) każdy wnioskodawca uiścił opłatę skarbową od wydania decyzji w wysokości 10 zł.

W toku rozpatrywania przedmiotowych wniosków Starostwo Powiatowe zawiadomiło pisemnie wnioskodawców o planowanych terminach przeprowadzenia oględzin nieruchomości - działek leśnych, na których wystąpiła klęska żywiołowa.

Z protokołów wizji lokalnych wynika, iż podczas oględzin dokonano pomiaru powierzchni leśnej przeznaczonej do odnowienia, jak również ustalono z właścicielami lasów skład gatunkowy przyszłej uprawy leśnej.

Odnosząc się do ustaleń poczynionych podczas przeprowadzonej kontroli, stwierdzono uchybienie, dotyczące braku zapisów stwierdzających zakres oraz rodzaj powstałych szkód w drzewostanach we wszystkich sześciu „Protokołach z oględzin w terenie przeprowadzonych w celu weryfikacji informacji zawartych we wnioskach o wydanie decyzji w sprawie przyznania środków na pokrycie kosztów zagospodarowania i ochrony związanych z odnowieniem lub przebudową drzewostanu finansowanych z budżetu państwa”.

Na okoliczność prowadzonych postępowań administracyjnych w sprawie wydania decyzji w przedmiocie przyznania pomocy finansowej w związku z otrzymanymi wnioskami właścicieli lasów, dotyczącymi pokrycia kosztów zagospodarowania i ochrony związanych z odnowieniem lub przebudową drzewostanu, w związku z brakiem możliwości ustalenia sprawcy szkody, powstałej w wyniku wystąpienia klęski żywiołowej, Starosta Sandomierski wystąpił do Nadleśniczego Nadleśnictwa Staszów o wydanie opinii do wniosków, w trybie art. 12 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 roku o *lasach* (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 530), dołączając projekty odnowienia sztucznego powierzchni klęskowych.

W odpowiedzi Nadleśniczy Nadleśnictwa Staszów przesłał do Starosty Sandomierskiego pisma w zakresie uzupełnienia informacji (między innymi: wskazanie Siedliskowego Typu Lasu oraz wieku podanych drzewostanów i ich wysokości), sugerując również ponowną analizę kwestii, czy szkody powstałe w przedmiotowych drzewostanach kwalifikują się do zaliczenia ich jako klęska żywiołowa, a także czy powodują zagrożenia trwałości lasu.

Starosta Sandomierski przedłożył Nadleśniczemu Nadleśnictwa Staszów niezbędne informacje, co skutkowało zaopiniowaniem przez Nadleśniczego Nadleśnictwa Staszów projektów odnowienia sztucznego powierzchni klęskowych.

Podczas kontroli zespół kontrolny stwierdził, iż opinie Nadleśniczego Nadleśnictwa Staszów odnosiły się do składu gatunkowego odnowienia lasu, nie zaś do samego charakteru zaistniałych szkód.

Odnosząc się do powyższego tut. Organ, pismem znak: IR.III.431.6.2024 z dnia 27 maja 2024 roku, na podstawie art. 35 ustawy z dnia 15 lipca 2011 roku *o kontroli w administracji rządowej* (tekst jednolity Dz. U. z 2020 r., poz. 224) wystąpił do Starosty Powiatu Sandomierskiego o przedłożenie dodatkowych pisemnych wyjaśnień, dotyczących szczegółowych informacji i wskazanie, na jakiej podstawie szkody powstałe w drzewostanach, określone jako „okiść śnieżna” zostały uznane za klęskę żywiołową.

Starosta Powiatu Sandomierskiego pismem z dnia 28 maja 2024 roku, znak: ŚLR.6164.1.45.2024, przedłożył stosowne wyjaśnienie, uznając, że „okiść śnieżna” jest czynnikiem abiotycznym wywołującym klęskę żywiołową bezsprzecznie zagrażającą trwałości lasu. Ponadto z wyjaśnień wynika, iż na kontrolowanych powierzchniach okiść śnieżna wyrządziła szkody kwalifikujące się do odnowienia lasu, a zarazem przebudowy struktury gatunkowej pod kątem zwiększenia odporności drzewostanu na działanie czynników abiotycznych i biotycznych. Tym samym w pełni kwalifikuje się do finansowania z budżetu państwa, o czym mówi treść art. 12 ustawy o lasach. Ponadto uprzątnięcie i odnowienie powierzchni leśnej jest zasadne z uwagi na aspekt ochrony lasu. Uszkodzony drzewostan stwarza idealne warunki do gradacji szkodników wtórnych sosny i uszkodzaniu drzewostanów na znacznych obszarach wykraczających poza uszkodzone powierzchnie.

Jednocześnie Starosta Sandomierski w swoich wyjaśnieniach, odniósł się do definicji zawartej w Encyklopedii Leśnej, z której wynika, iż za klęskę żywiołową uznaje się zjawiska wywołane huraganowymi wiatrami (wiatrołomy, wiatrowały), okiścią (śniegołomy, śniegowաły), pożarami i powodzią. Przyczyną wystąpienia klęsk żywiołowych mogą być także lawiny i osuwiska.

W toku dalszego postępowania kontrolnego stwierdzono, iż Starostwo Powiatowe w Sandomierzu pismem z dnia 19 lipca 2023 roku, skierowało zapytania ofertowe do Nadleśnictw: Łągów, Gościeradów, Rozwadów, Staszów oraz Ostrowiec Świętokrzyski z prośbą o przedstawienie oferty cenowej na zakup sadzonek leśnych, celem odnowienia powierzchni klęskowych. W wyniku oceny nadesłanych przez Nadleśnictwa ofert, Starostwo dokonało wyboru zakupu sadzonek w szkółce Nadleśnictwa Łągów oraz Nadleśnictwa Rozwadów, o czym stanowi spisana na tą okoliczność notatka służbowa z dnia 31 lipca 2023 roku.

Powiat Sandomierski zawarł dwie umowy na wykonanie zamówienia polegającego na sprzedaży sadzonek drzew leśnych z odbiorem w szkółkach leśnych, tj.:

- ✓ w dniu 11 września 2023 roku, znak: ŚLR.6164.6.1.2023 ze Skarbem Państwa Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Nadleśnictwem Rozwadów;
- ✓ w dniu 15 września 2023 roku, ŚLR.6164.6.2.2023 ze Skarbem Państwa Państwowym Gospodarstwem Leśnym Lasy Państwowe Nadleśnictwem Łągów.

Przekazanie sadzonek drzew leśnych w ramach realizacji zawartych umów nastąpiło w dniach 24, 26 i 30 października 2023 roku, czego potwierdzeniem są protokoły, stanowiące załączniki do akt kontroli.

Zgodnie z art. 12 ust. 1 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 28 września 1991 roku *o lasach* (tekst jednolity Dz. U. z 2024 r., poz. 530), Starosta Sandomierski wydał 6 decyzji administracyjnych, tj.:

1. decyzja z dnia 8 września 2023 roku, znak: ŚLR.6164.1.57.2023;
2. decyzja z dnia 8 września 2023 roku, znak: ŚLR.6164.1.58.2023;
3. decyzja z dnia 8 września 2023 roku, znak: ŚLR.6164.1.59.2023;
4. decyzja z dnia 8 września 2023 roku, znak: ŚLR.6164.1.68.2023;
5. decyzja z dnia 8 września 2023 roku, znak: ŚLR.6164.1.69.2023;
6. decyzja z dnia 8 września 2023 roku, znak: ŚLR.6164.1.78.2023,

na całkowite pokrycie kosztów zakupu materiału sadzeniowego do odnowienia powierzchni klęskowej uszkodzonej w wyniku okiści śnieżnej, która wystąpiła podczas zimy 2022/2023 na terenie Gmin: Łoniów i Klimontów.

W przedmiotowych decyzjach Starosta Sandomierski zobowiązał wnioskodawców do wysadzenia przydzielonych sadzonek w terminie do 31 października 2023 roku i pielęgnowania założonej uprawy, a także zobowiązał do poinformowania Starosty o faktycznym wprowadzeniu sadzonek na powierzchnię klęskową. Potwierdzeniem tych zobowiązań są spisane notatki służbowe przez służby Starosty z przeprowadzonych rozmów telefonicznych z właścicielami lasów.

Przeprowadzone czynności kontrolne oraz lustracja terenowa wykazały, że Starostwo Powiatowe w Sandomierzu na częściowe zalesienie gruntów przez właścicieli lub użytkowników wieczystych oraz zagospodarowanie i ochronę drzewostanów uszkodzonych w wyniku klęski żywiołowej, zagrażającej trwałości lasów, w związku z brakiem możliwości ustalenia sprawcy szkody, otrzymało z budżetu państwa dotację celową w wysokości 4 954,44 zł, która została wykorzystana w całości i zgodnie z przeznaczeniem.

Mając na uwadze powyższe oceny i uwagi wnoszę o:

✓ rzetelne sporządzanie protokołów oględzin uwzględniających zapisy stwierdzające zakres oraz rodzaj powstałych szkód w drzewostanach.

Na podstawie art. 49 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o podjęcie działań mających na celu usunięcie stwierdzonych uchybień, a także o przekazanie w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego – informacji o sposobie wykorzystania ww. uwag

i wniosków oraz o wykonaniu zaleceń, a także o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia działań.

Jednocześnie informuję, iż zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od niniejszego wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Józef Bryk
Wojewoda Świętokrzyski